

Relacions militars entre Israel i Espanya:

Negocis ocults... o secrets a veus

El cas dels sistemes de morter sobre vehicle per a l'Exèrcit de Terra espanyol i l'empresa israeliana Soltam Systems (Grups Elbit Systems)

Resum

Aquest document el dedicarem a explicar fil per randa el cas de l'adjudicació d'un contracte de 7.998.000€, impostos inclosos, per a l'adquisició de sistemes de morter 81mm sobre vehicles 4x4 que l'Exèrcit de Terra espanyol fa servir a l'Afganistan. De les tres empreses que es presentaren convidades pel Ministeri de Defensa, les dues empreses espanyoles foren excloses del procés sense ni tan sols poder defensar les seves propostes. El contracte fou adjudicat a un consorci d'empreses: Soltam Systems (Elbit Systems, Israel) i Santa Bárbara Sistemas (General Dynamics, EUA). Ambdues empreses portarien treballant en aquest consorci des de fa més de cinc anys, amb vocació de permanència, i mitjançant el qual l'empresa israeliana Soltam Systems pretén consolidar-se a Espanya¹. Segons els mitjans de comunicació i per diverses preguntes realitzades al Congrés

dels Diputats, el procés ha presentat nombroses irregularitats que han estat denunciades i demostrades.

Aquest cas representa un dels exemples més recents i criticats esdevinguts a Espanya en relació a allò que l'expresident nord-americà Eisenhower va denominar el Complex militar-industrial, per referir-se a l'enorme i delicat poder i influència que exerceixen les principals empreses (els seus directius) de la indústria militar en la presa de decisions militars, econòmiques i polítiques dels Estats.

Així mateix, aquest exemple serveix per mostrar algunes de les tendències en la fabricació i comerç d'armes de les empreses israelianes. En els darrers anys, Israel està realitzant veritables esforços per a penetrar en els mercats nacionals de tot el món, i té una estratègia molt clara: crear aliances amb empreses locals, en alguns casos no només per a entrar en el mercat local, sinó per

a poder obtenir, al seu torn, una plataforma des de la qual saltar a d'altres països. A Europa, i especialment a Espanya, algunes empreses israelianes han comprat fins i tot altres empreses de petita grandària que els han permès obrir nous mercats en altres llocs on la marca "Espanya" ven millor. Finalment, aquest cas també pot ser una bona mostra d'algunes de les causes i efectes dels diferents acords internacionals signats entre el "Regne d'Espanya i el Govern d'Israel/Ministeri de Defensa" durant els darrers anys. D'una banda, per impulsar la cooperació militar entre ambdues parts, i, per una altra, per protegir a les empreses i intermediaris amb un acord sobre informació classificada. No oblidem que aquests acords van ser impulsats com a reacció al gran debat públic que van suscitar les relacions militars entre Espanya i Israel després d'arrasar Franja de Gaza durant l'operació Plom Fos, que fou seguida d'un increment de la pressió política.

El cas dels sistemes de morter sobre vehicles 4x4 per a l'Exèrcit de Terra

A finals de 2009 es van relançar les relacions militars entre Espanya i Israel (oficials des de 1986) amb la negociació d'un nou Memoràndum d'Entesa (MoU, per les seves sigles en anglès) que ampliava els continguts de la legislació existent fins llavors i es descrivia com "un paraigua capaç d'albergar molt contingut". Aquestes negociacions van culminar en la signatura del MoU al març de 2010. Un any més tard, es va signar un altre acord entre el "Regne d'Espanya i el Govern d'Israel/Ministeri de Defensa" sobre informació classificada. Amb aquesta nova legislació, els contractes concedits a empreses militars israelianes s'han vist afavorits en molts sentits. El cas que ens ocupa en representa un bon exemple, com veurem.

Paral·lelament a la signatura de l'esmentat MoU al març de 2010, l'Exèrcit de Terra va qualificar d'urgent l'adquisició de nous sistemes de morter 81mm sobre vehicles VAMTAC 4x4 (Vehicle d'Alta Mobilitat Tàctica, blindats fabricats per UROVESA). La previsió inicial era adquirir 10 unitats de morters de 81 mm per al període comprès entre 2010 i 2011, amb destinació prioritària a les tropes espanyoles desplegades a l'Afganistan, amb la possibilitat de subministrament posterior fins i tot a efectius en territori espanyol, en funció de les previsions pressupostàries². La suma del contracte va ascendir exactament a 6.777.966,10 euros, o 7.998.000 euros incloent impostos. El contracte va ser tramitat de forma ordinària per la Direcció de Sistemes d'Armes, del Comandament de Suport Logístic de l'Exèrcit de Terra, i el procediment va ser negociat sense publicitat, per la qual cosa els plecs de prescripcions tècniques no van ser públics³. Malgrat la qualificació d'urgència, aquest contracte no va ser publicat fins a desembre de 2010. Aquest i altres successius retards acumulats en l'adjudicació van posar en perill la licitació, ja que la situació "d'ur-

gència" hauria desaparegut i, d'altra banda, es va anunciar el replegament de les tropes de l'Afganistan.

Ja al maig de 2010, David Marsiano, president de Soltam Systems⁴, va declarar en una entrevista a *Infodefensa* que aquesta empresa estava desenvolupant, amb finançament propi, un sistema de morter de 81mm d'acord amb les necessitats de l'Exèrcit de Terra espanyol. Sis mesos abans que es publicés el concurs, David Marsiano era clar i concís: "Quan vam entrar al mercat espanyol, ens vam adonar que una de les condicions per tenir èxit és la col·laboració amb la indústria local"⁵. En la mateixa entrevista, va afirmar que aquest sistema ja havia estat "venut en grans quantitats" a les Forces Armades Israelianes (IDF, Israeli Defense Forces).

El desembre de 2010, l'Exèrcit de Terra espanyol va treure a concurs l'adquisició de nous sistemes de morter sobre vehicles, al com es van presentar tres empreses: les espanyoles NTGS (New Technologies Global Systems)⁶ i Expal (Explosivos Alaveses)⁷, i la israeliana Soltam Systems, en consorci amb Santa Bárbara Sistemas, de la nord-americana General Dynamics⁸.

El desembre després d'haver descartat la participació en el concurs de les dues empreses espanyoles "per no adequar-se als requeriments", Soltam Systems va quedar com a única candidata al concurs. Expal, una de les empreses descartades, va presentar un recurs en assabentar-se de la seva exclusió i va sol·licitar la paralització del procés.

Soltam Systems va realitzar les proves de tir requerides en el camp de maniobres de Viator, a Almeria, mentre a les altres dues companyies se'ls hi va impedir reiteradament reiteradament. Segons es pot veure en un vídeo gravat durant la prova, tot just des-

prés d'una quinzena de trets, una de les granades va fallar i va caure als peus del morter i dels tècnics que el feien anar sobre el vehicle⁹. Els tècnics van haver de saltar del vehicle i la zona va ser desallotjada. Hi ha diferents opinions sobre quin va ser l'origen del problema que va afectar al resultat de les proves: segons Soltam, la fallada va ser de la granada, que era defectuosa (la granada era d'Expal); segons la informació juntament amb un seguit de preguntes sobre el cas dirigides a la Taula del Congrés dels Diputats¹⁰, "l'accident indica que el morter israelià, en estar el tub d'acer envoltat d'un sistema amortidor, no disposa d'un sistema eficient de refrigeració del tub, per la qual cosa, en escalfar-se el tub i produir-se la combustió de la pólvora dels suplementes, es produeix una acumulació de gasos i la granada s'autoencén abans de tocar en l'estopí del percussor, cosa que indica un greu defecte del propi disseny del morter"; finalment, segons la resposta oficial donada a les esmentades preguntes, res d'això és cert i va ser degut "exclusivament a les condicions en les quals va ser realitzada la prova", sense aclarir de quines condicions es tractava.

El mateix passa amb la gravetat de l'afer. L'incident fou qualificat d'"incident menor" pel responsable de la supervisió de la prova, el coronel Sotomayor, qui no forma part del Cos d'Enginyers Tècnics que controlen aquestes proves. No obstant això, els Tècnics Especialistes en la Desactivació d'Artefactes Explosius (TEDAX) "van acudir i van advertir al CEME de la possibilitat que haguessin de destruir el vehicle per evitar la seva explosió incontrolada"¹¹.

Com a complement, aquestes proves van ser realitzades per dos tècnics de Soltam, vestint l'uniforme militar espanyol i en una època en la qual està prohibit realitzar aquest tipus de proves a causa del risc d'incendis, aspectes que també van suscitar crítiques respecte a les condicions de realització de les proves¹².

La resposta a les esmentades preguntes presentades per Gaspar Llamazares davant el Congrés de Diputats pel que fa a aquesta prova va ser la següent:

"En el concurs al que es refereix la Seva Senyoria s'han seguit rigorosament tots els tràmits marcats per la Llei de Contractes del Sector Públic per a l'adquisició del producte objecte de la pregunta. (...) Pel que fa als incidents produïts durant el procés d'avaluació del prototip, l'única incidència registrada no va ser atribuïble a fallades de disseny o funcionament del morter de SOLTAM o la munió d'Expal utilitzada, ni amb la compatibilitat entre tots dos sinó exclusivament a les condicions en les quals fou realitzada la prova. Aquest incident no va suposar un perill per als servents de la peça ni per a cap dels presents, ja que el fiador de la granada va funcionar correctament"¹³.

El setembre de 2011, el Ministeri de Defensa va publicar la desestimació del recurs d'Expal, amb la qual cosa es va reprendre el procés. El 18 d'octubre la Direcció d'Afers Econòmics del Comandament de Suport Logístic de l'Exèrcit (MALE per les seves sigles en castellà) va signar la resolució de la licitació però aquesta no es va fer pública de forma oficial fins al 14 de novembre. Malgrat, va ser el 30 d'octubre de 2011 quan l'empresa matriu de Soltam Systems, el Grup Elbit Systems, va emetre un comunicat de premsa oficial en el qual va anunciar l'obtenció de la licitació per un valor de 8,5 milions de dòlars. Després de la publicació oficial, Expal va amenaçar de nou amb interposar un recurs d'alçada davant el llavors Secretari d'Estat de Defensa, Constantino Méndez, i davant els Tribunals de Justícia a Madrid. Segons va anunciar la companyia en un comunicat, aquest procés hauria "quedat paralitzat com a conseqüència del recurs interposat per Expal davant el Secretari d'Estat de Defensa el passat 18 de novembre"¹⁴, atès que no havien obtingut resposta del Ministeri. No obstant això, al finals de gener llegíem en la premsa¹⁵ que "Defensa arma amb morters israelians a les tropes a l'Afganistan", es dona per descomptat que estaran disponibles "a partir del proper estiu" i anunciant que el sistema en concret és el CARDOM 81mm¹⁶.

2009: Després de l'Operació "Plom Fos" augmenten les crítiques al Congrés les crítiques a la venda de material de defensa i de doble ús a Israel ja que es podria estar incomplint la legislació espanyola.

Març 2010: La Ministra de Defensa, Carme Chacón, i el seu homòleg israelià, Ehud Barack, signen un Memoràndum d'Entesa per a la cooperació militar, "un paraigua capaç d'albergar molt contingut".

Març 2010: L'Exèrcit de Terra qualifica d'urgent l'adquisició de nous sistemes de morters sobre vehicles 4x4 VAMTAC de UROVESA (per dotar de mobilitat a sistemes d'armes utilitzats a l'Afganistan).

Maig 2010: En una entrevista gens discreta, David Marsiano, president de l'empresa israeliana Soltam Systems, afirma que la companyia està desenvolupant un armament que serà perfecte per a les necessitats de l'Exèrcit espanyol (a "cost propi") i desvetlla la seva estratègia d'aliar-se amb empreses locals, com GMV i UROVESA, amb una planificació prèvia d'aquesta acció.

Desembre 2010: L'Exèrcit de Terra treu a concurs l'adquisició de sistemes de morter sobre vehicle. La licitació està valorada en uns vuit milions d'euros i les primeres unitats seran enviades a l'Afganistan.

Abril 2011: S'inicia un procés per a la signatura d'un nou "Acord internacional sobre informació classificada entre el Regne d'Espanya i el Govern d'Israel/Ministeri de Defensa", que substituirà a un altre preexistent de finals dels 80. L'acord s'aprova al setembre de 2011.

Juny 2011: Defensa exclou a Expal del concurs de sistemes de morter sobre vehicle "per no complir els requeriments exigits" i aquesta interposa un recurs que va ser desestimat al setembre. Prèvia-

ment, NTGS també havia estat exclosa del concurs. Queda com a únic participant Soltam Systems (del Grup Elbit Systems, Israel) amb Santa Bàrbara Sistemas (General Dynamics, EUA). Soltam realitza les proves d'avaluació del sistema "que l'empresa està desenvolupant per a l'Exèrcit espanyol" en el camp de maniobres de Viator. Es van fer 212 tirs que va incloure el que van qualificar com "un accident menor" (veure vídeo).

18 d'Octubre 2011: La Direcció d'Afers econòmics del MALE (Comandament de Suport Logístic de l'Exèrcit) signa l'adjudicació de la licitació, però no es fa una comunicació pública ni oficial.

30 d'Octubre 2011: Elbit Systems emet un comunicat de premsa oficial anunciant que ha guanyat un contracte de \$8,5M (7,9M€, impostos inclosos) per subministrar el sistema de morters CARDOM (obtingut per les IDF ja en 2007) a l'Exèrcit de Terra. A més, afirmen haver realitzat "proves exhaustives a Espanya i Israel".

8 de Novembre 2011: Expal denuncia que encara no existeix un anunci oficial sobre l'adjudicació del contracte.

14 de Novembre 2011: El Ministeri de Defensa publica l'adjudicació oficial al portal de Contractació de l'Estat.

18 de Novembre 2011: Expal presenta un recurs d'alçada contra el Secretari d'Estat de Defensa. En passar més de 30 dies sense resposta del Ministeri, l'empresa considera paralitzat el procés de subministrament dels sistemes.

24 de Gener 2012: La premsa publica que, a l'estiu, Defensa armarà les tropes desplegades a l'Afganistan amb morters israelians, malgrat que es preveu iniciar la retirada.

Algunes de les irregularitats comeses en el concurs d'adquisició dels nous sistemes

Possible ús d'informació privilegiada

David Marsiano, president de la companyia, avançava esdeveniments quan en l'entrevista de 2010 va informar al seu interlocutor que l'empresa israeliana Soltam Systems subministrar a l'Exèrcit de Terra sistemes de morters de 81 mm "d'acord amb les necessitats de l'Exèrcit espanyol"¹⁷. Així mateix, afirmava que per penetrar al mercat local una de les condicions era buscar socis locals amb els quals col·laborar: "ho veiem com un avantatge i ho planegem per endavant. Creem una cooperació amb dues companyies espanyoles (GMV¹⁸ i UROVESA¹⁹), de manera que en un futur part de la producció dels sistemes tindrà lloc a Espanya".

Sorpren que treballassin principalment amb "programes confidencials per a la Defensa" quan van donar aquesta mena d'informació un any i mig abans de la resolució del concurs. És més, sense que estigués ni tan sols convocat. Però així va ser: el consorci el van formar Soltam Systems, que va posar l'enginyeria i la tecnologia; Santa Bárbara Sistemas (General Dynamics European Land Systems, GDELS), encarregada de la integració del sistema en el vehicle "VAMTAC" de UROVESA, el suport, assistència en zona d'operacions, entrenament i garanties; i GMV, subcontractada per al control de tir.

Favoritisme de UROVESA a Soltam Systems

L'Exèrcit de Terra podria haver "intervenut" perquè l'empresa fabricadora dels vehicles necessaris pogués fer d'àrbitre per a la prova dels sistemes, ja que, a més d'un projecte tècnic es va exigir una prova de tir per la qual necessitava el corresponent vehicle. L'Exèrcit de Terra disposa de prop de tres-cents vehicles VAMTAC 4x4 com els exigits, no obstant això, en lloc de facilitar un a cada empresa en igualtat de condicions, les empreses havien de

disposar del seu propi vehicle. Amb aquest mecanisme, quedava en mans de UROVESA el factor temps. L'empresa fabricant dels vehicles 4x4 -que, com advertia David Marsiano, cooperava amb Soltam Systems almenys des de 2010- va lliurar immediatament un vehicle a Soltam Systems i va retardar el lliurament dels vehicles per NTGS i Expal fins a un mes abans de la data de presentació del sistema.

Proves de tir al juny, en plena campanya contra incendis

Les proves de trets dels morters van ser realitzades en el mes de juny a Almeria, incomplint clarament la normativa contra incendis i augmentant el risc d'aquests sense cap responsabilitat. La resposta es

va justificar en un "procediment d'urgència" i en què, a més, no hi havia perill ja que estava a prop la UME (Unitat Militar d'Emergències).

Característiques tècniques de les propostes

Segons les descripcions de les propostes presentades publicades per la premsa i davant el Congrés de Diputats, sembla que el producte seleccionat és més costós i menys adequat a les necessitats reals de les tropes, tant pel seu abast com pel seu com-

pliment dels requisits exigits. Segons Expal, una de les empreses retirades del concurs, amb una sola candidata els requisits tècnics exigits van passar a ser desitjables, però no excloents.

Valoració de l'incident com un "incident menor" pel coronel Sotomayor²⁰

Els tècnics que van realitzar les proves de tir van haver de saltar del vehicle i desallotjar la zona; tot i això, es defensa que "aquest incident no va suposar un perill per als servents de la peça ni per a cap dels presents". A més, pel que sembla, la càrrega de les granades era inferior a la càrrega que hauri-

en d'usar en condicions normals. D'haver-se utilitzat una càrrega superior, el perill per al personal tècnic i el risc d'explosió haguessin estat majors. En notícies publicades posteriorment es va destacar la marca "provat en altres exèrcits" per alleujar el dany causat per aquella prova.

Els sistemes CARDOM (120/81 mm): “provat en combat”

Un dels arguments més estesos en les campanyes de màrqueting per defensar la qualitat d'un producte és que aquest hagi estat adquirit pels exèrcits d'altres països, així com per les Forces Armades del país d'origen de l'empresa que els fabrica. En el cas d'Israel, molt sovint es destaca, a més, un altre tret: com “provat en combat” i “provat en altres exèr-

cits”, entre els quals sempre apareixen les Forces de Defensa d'Israel (IDF) i l'exèrcit d'EUA.

Aquest fet no ha estat diferent en el cas dels sistemes de morter de Soltam, adquirits per l'Exèrcit de Terra espanyol. Les IDF també usen els sistemes CARDOM de 120/81mm, i aquests també van ser usats durant la “Operació Plom Fos” i per EUA a l'Iraq i l'Afganistan²¹.

Cardom*

“El producte més destacat de Soltam Systems és el conegut i provat en combat Cardom, el primer morter autònom autopropulsat de 120mm. El Cardom està dotat d'un sistema digitalitzat de tir 120/81mm per muntar en vehicles blindats mitjans i lleugers tipus 4x4, 6x6, 8x8, és un sistema de resposta ràpida per a les tropes desplegades, Forces Especials, Infanteria i unitats d'artilleria. El sistema Cardom compleix els estàndards de l'OTAN i està sent utilitzat per exèrcits moderns, inclosos en les brigades Stryker 8x8

d'Estats Units i en les Forces Armades d'Israel (vehicles M1064) i també ha estat venut a exèrcits europeus, OTAN i països Africans.

(...) El Cardom també està en ús amb les forces nord-americanes a l'Iraq i l'Afganistan. Forces de tot el món han disparat més de 150.000 trets de foc de morter.

Les unitats d'artilleria de l'exèrcit israelià que van operar a la Franja de Gaza durant l'Operació “Plom Fos” en 2008,

també van informar de la millora substancial i menor Probabilitat d'Error (CEP, Circular Error Probability), comparat amb els tradicionals sistemes de morters 120mm utilitzats amb anterioritat.

El disseny únic del Cardom permet usar en terra el tub per a 120mm o acoblar un altre de 81mm per a reduir els costos d'entrenament i disminuir els danys col·laterals quan s'usi en àrees urbanes o es dispari contra objectius sensibles.

S'ha venut diversos tipus de sistemes CARDOM, entre uns altres, a Israel (des de 2007, 120mm, últim contracte per 40 milions de dòlars), a EUA (2004 i 2006, 120mm, i possiblement uns altres,

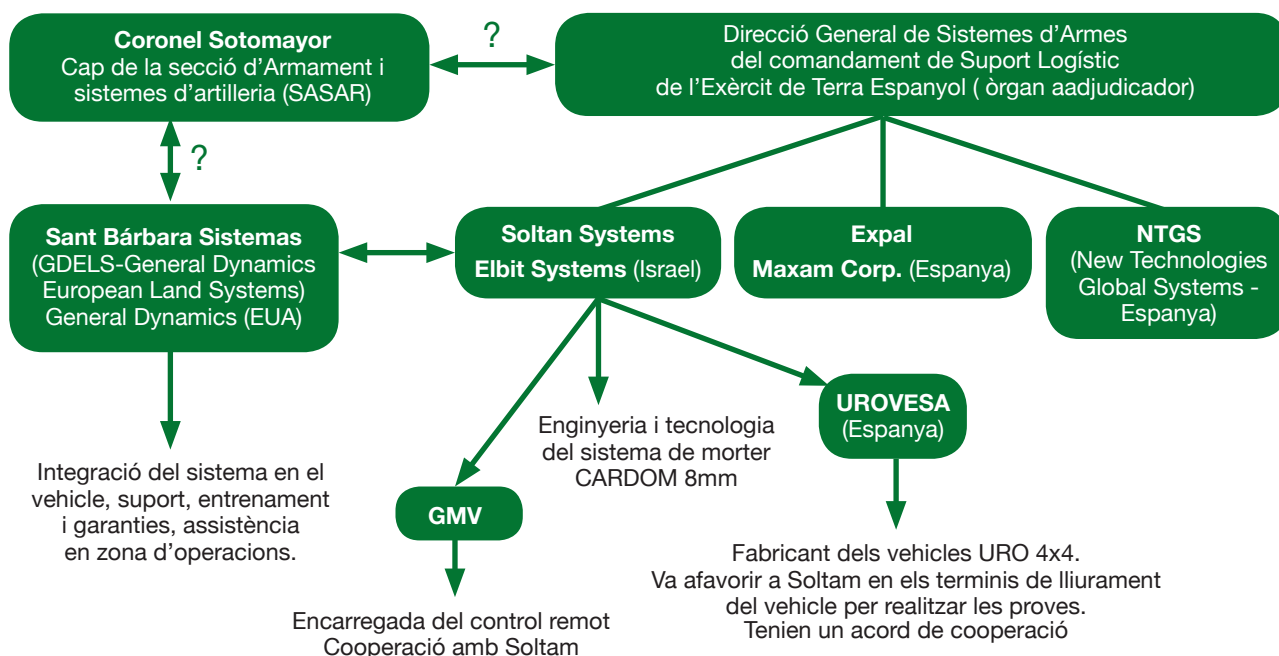
per un total d'almenys 30 milions de dòlars), Camerun (2006, 120mm) o l'última adquisició, Espanya (2011, 10 morters de 81mm per 7,9 milions d'euros)²².

Empreses concursants, Exèrcit i càrrecs militars: Existiria una “porta giratòria”?

Potser encara sigui poc prudent afirmar que no va ser casualitat que al març de 2010 l'ex-ministra de Defensa, Carme Chacón, i el seu homòleg israelià, Ehud Barak, signessin un Memoràndum d'Entesa per impulsar la cooperació militar entre ambdues parts, mentre al seu torn l'Exèrcit de Terra classificava com a urgent l'adquisició de nous sistemes de morter sobre vehicles 4x4, fabricat per UROVESA, empresa que va imposar els seus interessos amb el consentiment del MALE i potser “l'incentiu”²³ de Soltam Systems. Però potser no és tan aventurat afirmar que a Espanya existeix el que ve anomenant-se “la porta giratòria” entre el sector militar públic i privat.

Resulta pràcticament indubtable que Soltam disposava d'informació privilegiada i que des dels organismes convocants del concurs es va privilegiar l'oferta d'aquesta empresa amb procediments dubtosos, tal com va assenyalar Gaspar Llamazares davant el Congrés. Així doncs, aquest procés viciat ens ha servit d'exemple per posar de manifest les relacions *secretas* que s'amaguen entre l'entramat del complex militar-industrial internacional que deixa fluir lliurement informació privilegiada entre càrrecs públics i empreses privades (nacionals i estrangeres) per a benefici d'uns quants i en perjudici de molts altres.

Font: Elaboració pròpia

La historia es repeteix...

Finalment, és, com a mínim, la segona ocasió en què Soltam competeix amb una empresa espanyola per al subministrament de morters i el concurs s'ha dilatat més de dos anys. La vegada anterior va ser a l'octubre de 1984 per subministrar a l'Exèrcit d'Estats Units morters de 120mm. Quan es va obrir el concurs, es van presentar un total de vuit empreses. Això no obstant, cinc d'elles van ser eliminades setmanes després, i van quedar únicament la francesa Thomson Brandt Armements –que no complia els requisits tècnics–, l'espanyola Esperanza y Cia. i la israeliana Soltam. Segons un article publicat en 1986, “al l'ini-

ci de 1985, l'Administració espanyola va rebre una informació confidencial segons la qual el Pentàgon havia decidit concedir el concurs, sense les corresponents proves i estudis comparatius, a la companyia israeliana”²⁴.

Sembla ser que es podrien trobar alguns paral·lismes: Concurs per a l'adquisició de morters on Soltam és una de les poques empreses que es presenten i les seves competidores queden eliminades fins i tot abans de realitzar les proves pertinents. En aquella ocasió Soltam s'havia aliat amb l'empresa nord-americana Martin Marietta²⁵.

Annex: Soltan Systems y Elbit Systems

Soltam Systems

Soltam Systems es una empresa militar israeliana privada basada en Yokneam. Soltam fou la primera més gran empresa privada d'armes israeliana, fundada el 1950 per la Israeli Solel Boneh Ltd. (empresa constructora israeliana) i Salgad (Societe Anonyme Luxembourgaise de Gestion et D'Administration) subsidiària de Tampella, una empresa fabricant de morters i artilleria de Finlàndia, per proveir l'artilleria de les IDF i per a la seva exportació. Fins a 2010 Soltam va pertànyer al Grup MIKAL; a l'octubre d'aquest any va ser adquirida per Elbit Systems a qui pertany actualment.

La companyia ha desenvolupat y fabricat gran varietat de sistemes d'artilleria, morters, municions i equipament perifèric des de 1952. És especialment coneguda per les seves armes M-17. Segons s'indica en el Museu d'Artilleria d'Israel, com les IDF no podien comprar armes a l'estranger, es va prendre la decisió

de desenvolupar un sistema propi que s'adequés a les seves necessitats. Aquest sistema va ser desenvolupat per Soltam. Durant la "Guerra dels Sis Dies" un únic batalló va ser equipat amb un d'aquests morters inicials (160mm) i més tard es va integrar sobre el xassis d'un tanc. Per a la "Guerra de Yom Kippur" cada unitat d'artilleria portava un d'aquests morters autopropulsats.

Actualment, Soltam System proveeix a les forces armades i especials en més de 60 països. Entre els principals clients d'aquesta empresa es troben les IDF (Israel Defense Forces), l'exèrcit d'Estats Units i països de l'OTAN (com Espanya). A més, ha venut armes a Azerbaidjan, Brasil, Camerun, Xile, Equador, l'antiga Alemanya de l'Est, Ghana, Índia, Kazakhs-tan, Mèxic, Myanmar, Nigèria, Perú, Singapur, Tailàndia...

El Grup Elbit Systems

Elbit Systems és una empresa militar israeliana de propietat privada que destaca per la fabricació "d'electrònica de defensa": sistemes aeroespacials, terrestres i navals, C4ISR (Communication for Intelligence Surveillance and Reconnaissance), sistemes UAV (avions no tripulats), electroòptica avançada, sistemes espacials, conjunts de GE, sistemes de comunicacions militars. Així mateix, està enfocada en la modernització de plataformes militars i en el desenvolupament d'innovació tecnològica per a la

Defensa, la Seguretat interior (Homeland Security) i aplicacions d'aviació comercial.

A Espanya, aquesta empresa destaca com una de les companyies israelianes amb majors relacions comercials amb el Ministeri de Defensa espanyol, especialment amb l'Exèrcit de Terra a qui ha subministrat visors tèrmics per un milió d'euros. És una de les 100 empreses catalogades en el rànquing TOP 100 del SIPRI de les empreses fabricadores d'armes més grans..

Distribució de vendes per àrea geogràfica (vendes a 31 de desembre)

	2011		2010		...	2005	2004	2003
	Milions €	%	Milions €	%				
Israel	697.8	24,8%	651.0	24,4%	...	29%	26%	29%
EUA	890.4	31,6%	844.0	31,6%		37%	37%	37%
Europa	545.5	19,3%	541.7	20,3%	...	10%	13%	12%
Altres països	683.8	24,3%	633.4	23,7%	...	24%	24%	22%
Total	2,817.5	100,0%	2,670.1	100,0%				

Font: www.elbitsystems.com

Com es pot observar, Europa ha passat de comprar el 12% de les exportacions (2003) d'Elbit Systems a situar-se entorn del 20% en 2010 i 2011. Segons l'economista i analista israelià Shir Hever, els beneficis d'Elbit Systems estan estretament vinculats als clients europeus²⁵. Hever posa l'exemple de 2010, quan els països europeus van ordenar menys UAVs (drones o avions no tripulats), els ingressos van caure un 17%.

Davant possibles caigudes com aquesta, l'empresa està assegurant el seu futur augmentant la seva presència als mercats emergents d'Amèrica Llatina i Àsia-Pacífic (zones que estan sent objecte d'un alarmant auge de la militarització).

Notes al peu

¹ *Infodefensa* (28/04/2011) Disponible en: <http://www.infodefensa.com/?noticia=soltam-systems-y-santa-barbara-sistemas-apuestan-por-un-sistema-de-mortero-%E2%80%9Cbueno-y-probado-en-otros-ejercitos%E2%80%9D>

² BOCD, Congreso de los Diputados. Serie D, núm. 621, de 05/08/2011, 184/103656. Disponible en: http://www.congreso.es/public_oficiales/L9/CONG/BOCG/D/D_621.PDF

³ *Infodefensa.com* 20/12/2010. Disponible en <http://www.infodefensa.com/?noticia=tierra-saca-a-concurso-la-adquisicion-de-sistemas-de-mortero-sobre-vehiculo> El número d'expedient del contracte és 209152010018300, consultable en: <http://contrataciondelestado.es/>.

⁴ Soltam Systems és una empresa israeliana, subsidiària del Grup Elbit Systems, que ha penetrat al mercat de defensa espanyol a través de l'empresa Manimport Hi-Tech, S. a. Pretén consolidar-se amb la creació de consorcis amb empreses basades en l'Estat espanyol, com és el cas de Santa Bàrbara Sistemas, propietat de la nord-americana General Dynamics.

⁵ *Infodefensa.com* 19/05/2010. Disponible en: <http://www.infodefensa.com/?noticia=david-marsiano-presidente-de-soltam-systems-chr34una-de-las-condiciones-para-tener-exito-en-el-mercado-espanol-es-la-colaboracion-con-la-industria-localchr34>

⁶ NTGS és una empresa espanyola d'enginyeria dedicada al disseny, fabricació i manteniment de sistemes complexos: vehicles especials, sistemes d'armes, plataformes no tripulades, sistemes de radar, xarxes de sensors, sistemes optrònics, etc. Web: <http://www.ntgs.es/empresa.htm>

⁷ Expal (Explosivos Alaveses) es una empresa dedicada a la producció de sistemes d'armes, municions y explosius (fins a la seva prohibició va fabricar mines antipersonal i bombes de dispersió). Expal forma part del grup Corp. Web: <http://www.maxam.net/es/Expal>

⁸ Santa Bàrbara es dedica a la fabricació d'armament i plataformes terrestres. Va ser una empresa pública espanyola fins que en 2001 la va adquirir la nord-americana General Dynamics, suscitant queixes des d'Europa, especialment des d'Alemanya, ja que es va deixar en mans "estrangeres" una empresa crucial per a l'emergent mercat de defensa europeu, amb els conseqüents riscos respecte al tractament d'informació especial.

⁹ Vídeo de 27 segons disponible en: <http://www.youtube.com/watch?v=2xeTKpSKPqg>

¹⁰ BOCG. Congrés dels Diputats, sèrie D, núm. 621, de 05/08/2011, 184/103656. Disponible en: http://www.congreso.es/public_oficiales/L9/CONG/BOCG/D/D_621.PDF

¹¹ *Ibidem*

¹² BOCD, Congrés dels Diputats. Sèrie D, núm. 621, de 05/08/2011, 184/103656. Disponible en: http://www.congreso.es/public_oficiales/L9/CONG/BOCG/D/D_621.PDF

¹³ BOCG. Congrés dels Diputats. Sèrie D, núm. 632, de 23/09/2011, 184/103220. Disponible en: http://www.congreso.es/public_oficiales/L9/CONG/BOCG/D/D_632.PDF

¹⁴ *Infodefensa.com* 04/01/2012 Disponible en: <http://www.infodefensa.com/?noticia=soltam-systems-y-santa-barbara-sistemas-apuestan-por-un-sistema-de-mortero-%E2%80%9Cbueno-y-probado-en-otros-ejercitos%E2%80%9D>

¹⁵ González, M. El País. 24/01/2011. Disponible en: http://politica.elpais.com/politica/2012/01/24/actualidad/1327439180_813090.html

¹⁶ El CARDOM és un sistema de morters (per llançar granades de diferent calibre) fabricat per l'empresa israeliana Soltam Systems, del Grup Elbit Systems: <http://www.elbitsystems.com/elbitmain/systems-in.asp?num=63>. Vídeo publicitari: <http://www.youtube.com/watch?v=1ZOPyCd2yGQ&feature=related>

¹⁷ *Infodefensa.com* 19/05/2010. Disponible en: <http://www.infodefensa.com/?noticia=david-marsiano-presidente-de-soltam-systems-chr34una-de-las-condiciones-para-tener-exito-en-el-mercado-espanol-es-la-colaboracion-con-la-industria-localchr34>

¹⁸ GMV es una empresa dedicada a la "ingeniería, desarrollo, integración y mantenimiento de sistemas para las Fuerzas y Cuerpos de Defensa y Seguridad" y en este proyecto encargada de integrar el control remoto. Web: www.gmv.com/es

¹⁹ UROVESA (URO, Vehículos Especiales, S.A.) es una empresa que fabrica vehículos militares, como los VAMTAC 4x4. Web: <http://www.urovesa.es/>

²⁰ El Coronel Sotomayor és Cap de la Secció d'Armament i Sistemes d'Artilleria (SASAR).

²¹ *Defence Professionals*. 19/09/2011. Consultat: 15/03/2012 Disponible en: <http://www.defpro.com/news/details/27932/>

²² Elbit Systems: http://ir.elbitsystems.com/phoenix.zhtml?c=61849&p=irol-newsArticle_Print&ID=1630911&highlight=zhtml?c=61849&p=irol-newsArticle_Print&ID=1630911&highlight=zhtml Consultat en febrer de 2012.

²³ Davant la Mesa del Congrés es va insinuar que UROVESA podria haver rebut de Soltam la promesa de comprar-li més vehicles URO. BOCD, Congreso de los Diputados. Serie D, núm. 621, de 05/08/2011, 184/103656. Disponible a: http://www.congreso.es/public_oficiales/L9/CONG/BOCG/D/D_621.PDF

²⁴ Yarnoz, C. El País, 12/02/1986: "España teme que la presión de Israel impida una venta de armas a EEUU". Disponible en: http://elpais.com/diario/1986/02/12/espana/508546811_850215.html (Consultat: 26/04/2012).

²⁵ F.G.B. El País, el 03/02/1988: "EEUU, a punto de cancelar una compra de armas en la que compite España". (Consultat: 26/04/2012). Disponible en: http://elpais.com/diario/1988/02/03/espana/570841214_850215.html

²⁶ Winstanley, A. i Barat F. (2011) *Corporate Complicity in Israel's Occupation. Evidence from the London Session of the Russell Tribunal on Palestine*. Londres, Pluto Press. Pàg. 149.